

TÜRKİYE'DE KÂRLARIN ENFLASYON ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: GENİŞLETİLMİŞ ARDL MODEL UYGULAMASI*

Dr. Öğr. Üyesi İrfan ERSİN**

Araştırma Makalesi/Research Article

Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi

Mart 2025, 27(1), 1-26

ÖZ

Türkiye'de enflasyonun önemli belirleyicisinin talep olduğu görüşüne karşın, satıcı enflasyonu yaklaşımıyla kârların enflasyonu etkilediği görüşü, enflasyonu yalnızca talep yönlü faktörlerle açıklamanın yetersiz olabileceğini, firmaların fiyatlama stratejilerinin ve kâr marjlarının fiyat artışlarındaki rolünü tartışmaya açmaktadır. Çalışmanın amacı, Türkiye'de kârların enflasyon üzerindeki etkisini incelemektir. 2012Q1-2024Q3 döneminin incelendiği çalışmada Genişletilmiş ARDL modeli kullanılmıştır. Analiz sonuçları, uzun dönemde kârların enflasyon üzerindeki etkisinin negatif olduğunu, kısa dönemde ise kârların gecikmeli değerlerinin enflasyonu artırıcı etkisini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, tüketim harcamalarının uzun dönemde enflasyon üzerinde güçlü etkisi tespit edilmiştir. Kârları aşırı olan sektörlerin kâr marjlarının izlenmesinin ve gerektiğinde müdahaleler yapılmasının, kısa dönemde fiyat istikrarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Kârlar, Genişletilmiş ARDL

JEL Sınıflandırması: E31, C22, D33

THE EFFECT OF FIRM PROFITS ON INFLATION IN TÜRKİYE: AN APPLICATION OF THE AUGMENTED ARDL MODEL

ABSTRACT

While demand is a significant determinant of inflation in Turkey, the sellers' inflation approach argues that firms' pricing strategies and profit margins also drive prices. The aim of this study is to

* Makale Geliş Tarihi (Date of Submission): 30.12.2024; Makale Kabul Tarihi (Date of Acceptance): 14.02.2025

** İstanbul Medipol Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Bankacılık ve Sigortacılık Programı, iersin@medipol.edu.tr, orcid.org/0000-0002-7407-3654

Atıf (Citation): Ersin, İ. (2025). Türkiye'de Kârların Enflasyon Üzerindeki Etkisi: Genişletilmiş ARDL Model Uygulaması. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 27(1), 1-26. <https://doi.org/10.31460/mbdd.1609648>

examine the impact of profits on inflation in Turkey for the period 2012Q1- 2024Q3, using Augmented ARDL model. Analysis results reveal that, in the long term, profits have a negative and consumption expenditures, a positive effect on inflation. In the short term, lagged values of profits exert an inflationary impact. Monitoring profit margins in high profit sectors and intervening when necessary is considered to contribute to price stability.

Keywords: Inflation, Profits, Augmented ARDL

JEL Classification: E31, C22, D33

EXTENDED SUMMARY

PURPOSE AND MOTIVATION

This study aims to analyze the impact of profits on inflation dynamics in Türkiye, contrasting traditional demand-driven approaches with alternative perspectives. The research focuses on investigating how profits influence inflation in Türkiye, particularly in light of the growing academic interest in the role of firms' pricing behaviors and profit margins in shaping inflationary pressures. Despite this increasing interest, there is a limited number of empirical studies addressing this issue comprehensively within the Turkish context. Therefore, this study seeks to fill this gap and provide a unique contribution to the literature on the role of profits in inflation.

METHODOLOGY

The study examines the effects of profits and other macroeconomic variables on inflation within the framework of Post-Keynesian inflation theory. The dataset comprises quarterly data from 2012Q1 to 2024Q3, sourced from the Turkish Statistical Institute (TÜİK) and the Central Bank of the Republic of Türkiye (CBRT). Inflation is represented by the consumer price index (CPI), while profits are modeled using net operating surplus as the independent variable.

The analysis employs the Augmented ARDL model, which offers the flexibility to analyze both short-term and long-term relationships simultaneously. This method accommodates datasets with varying levels of stationarity, enabling robust empirical results. The model integrates diagnostic tests such as the F-test and t-test, ensuring the reliability of parameter estimates. Additionally, an error correction mechanism and unit root tests were performed to validate the model's robustness. The F-test was specifically applied to evaluate the lagged coefficients of independent variables, enabling a nuanced understanding of the short-term and long-term dynamics of the variables.

RESULTS AND DISCUSSION

The analysis reveals that the relationship between profits and inflation varies across the short-term and long-term perspectives. In the long term, profits exhibit a negative effect on inflation, suggesting that profit growth may reduce production costs, thus mitigating price pressures. However, in the short term, the lagged values of profits demonstrate an inflationary impact, indicating that past profit changes contribute to upward pressure on prices.

Additionally, the findings highlight that consumption expenditures significantly influence inflation in the long term, reinforcing the ongoing demand-driven inflationary pressures. Furthermore, the role of control variables such as the exchange rate and real money supply is examined. While the exchange rate exhibits a negative long-term impact on inflation, it has a positive short-term effect, reflecting the immediate cost-push pressures caused by currency depreciation.

CONCLUSION AND IMPLICATIONS

This study provides valuable insights into the role of profits and consumption expenditures in shaping inflation dynamics in Türkiye. The findings suggest that while profits may have a stabilizing effect on inflation in the long term, they exert upward pressures in the short term. For policymakers, monitoring profit margins and intervening when necessary is critical to maintaining price stability in the short term. Additionally, revising fiscal policies to balance the influence of consumption expenditures on inflation is essential in the long term.

The study underscores the importance of adopting a balanced approach that considers both short-term and long-term dynamics when designing economic policies. Future research could explore these dynamics further by incorporating sectoral analyses or employing alternative methodologies to deepen the understanding of inflationary mechanisms in Türkiye.

1. GİRİŞ

Enflasyon, gelir dağılımı, ekonomik istikrar ve büyüme dinamikleri gibi makroekonomik olayları doğrudan etkileme özelliğine sahip olup, nedenleri ve sonuçları konusundaki teorik ve ampirik tartışmalar ekonomi literatüründe önemli bir yer tutmaktadır (Canöz & Kalkavan, 2024; Yıldırım, 2020). Çok boyutlu bir olgu olan enflasyonun kökenleri ve dinamikleri, talep-tetikli ve maliyet-tetikli çerçevelerden gelir dağılımı ve piyasa gücüne kadar uzanan çeşitli teorik yaklaşımlar aracılığıyla açıklanmıştır. Son yıllarda, özellikle COVID-19 pandemisi sonrasında, kurumsal kârların enflasyona katkısı, "kâr odaklı enflasyon" veya "satıcı enflasyonu" olarak tanımlanan olgular kapsamında akademik ve politik tartışmaların odak noktası haline gelmiştir (Weber & Wasner, 2023; Nikiforos ve diğerleri, 2024).

Türkiye ekonomisi, son on yılda önemli makroekonomik dalgalanmalar yaşamış ve bu durum enflasyonist baskıları artırmıştır. Enflasyonist baskıların nedeni farklı görüş ve teorilerle açıklanmaya çalışılmaktadır. Enflasyonist baskıların ana nedenini, bir grup talep kaynaklı teoriler olan para ve mali politikalara dayandırırken (Yeter & Eroğlu, 2022; Akarsu & Aktuğ, 2024; Zabun, 2020), diğer bir grup bölüşüm faktörlerinin, özellikle de kâr oranlarının dinamiklerinin, enflasyonu şekillendirmede önemli bir rol oynadığını iddia etmektedir (Boratav ve diğerleri, 2023; Duvan, 2024; Duvan, 2024a, Işık ve diğerleri, 2025). Pandemi sonrası dönemde enflasyonun belirgin şekilde yükselişi (Eti ve diğerleri, 2023), kârlarla enflasyon ilişkisinin incelenmesine neden olmuştur. Türkiye'deki kurumsal kârlar rekor seviyelere ulaşmış ve birim kâr artışları, yurtdışı enflasyona en yüksek katkı yapan faktörlerden biri olarak belirlenmiştir (Duvan, 2024a). Bu durum, Türkiye'nin özgün ekonomik bağlamında, kurumsal fiyatlandırma davranışları ve enflasyon dinamikleri arasındaki mekanizmaların daha derinlemesine incelenmesini gerekli kılmış, enflasyonun belirleyicilerine yönelik tartışmalara katkı sunmak da bu çalışmada amaçlanmıştır.

Weber ve Wasner (2023), piyasa gücüne sahip firmaların fiyat belirleme davranışlarını incelerken, bu davranışları “satıcı enflasyonu” (sellers' inflation) olarak nitelendirmiştir. Bu kavram, özellikle kriz dönemlerinde veya arz şokları sırasında firmaların maliyet artışlarını aşan fiyat artışlarına yönelmesini ifade eder. Satıcı enflasyonu, yalnızca piyasa gücüne sahip firmaların fiyatlandırma davranışlarına değil, aynı zamanda ekonomideki güç dengelerine de vurgu yapar. Bu bağlamda, enflasyon sürecini anlamak için fiyatların, maliyetlerin ve gelir paylaşımının nasıl şekillendiği üzerinde durulmaktadır. Satıcı enflasyonu, Keynes sonrası (Post-Keynesyen) ekonomik yaklaşımlar çerçevesinde ele alınan “çatışma enflasyonu” teorisi ile yakından ilişkilidir (Gallo & Rochon, 2024).

Çatışma enflasyonu teorisi, enflasyonun ekonomik aktörler arasındaki gelir paylaşım mücadelesinden kaynaklandığını öne sürer. Bu mücadelede, firmalar kâr marjlarını korumak veya artırmak için fiyatlarını yükseltirken, işçiler de reel ücretlerini koruma amacıyla daha yüksek maaş talep eder. Bu karşılıklı rekabet, fiyatlar genel düzeyinde bir yükselişe neden olabilmektedir (Mastromatteo & Rossi, 2024). Ancak, Weber ve Wasner (2023)'a göre, günümüz enflasyon dinamiklerinde asıl belirleyici olan, piyasa gücüne sahip firmaların fiyatlarını artırma kapasitesidir. Firmalar, arz darboğazlarını veya maliyet artışlarını gerekçe göstererek fiyatlarını maliyetin çok ötesine taşıyabilir ve bu durum, enflasyonun ana itici gücü haline gelir. Satıcı enflasyonu kavramı, özellikle kriz dönemlerinde ekonomik aktörler arasındaki güç ilişkilerinin nasıl şekillendiğini anlamak açısından önemlidir. Firmaların fiyat artırma gücü, pazarın rekabet seviyesine ve sektörel dinamiklere bağlıdır (Lavoie, 2024).

Bu çalışma, kâr ve enflasyon ilişkisini Post-Keynesyen enflasyon teorisi çerçevesinde ele almaktadır. Bu teoriye göre, enflasyon yalnızca parasal bir olgu değil, firmalar, işçiler ve diğer ekonomik aktörler

arasında ulusal gelir üzerindeki rekabetin bir sonucu olarak ortaya çıkar (Lavoie, 2024; Eichner & Kregel, 1975). Bu çerçevede, kurumsal kârlar, özellikle oligopolistik piyasa yapılarında fiyatlama gücüne sahip firmalar açısından, enflasyonist baskıların temel belirleyicilerinden biri olarak kabul edilir. Türkiye bağlamında, kârların enflasyondaki rolü, maliyet-tetikli şoklar ve döviz kuru dalgalanmalarıyla daha da belirgin hale gelmiştir. Kâr odaklı enflasyon kavramı, pandemi sonrası dönemde gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerdeki enflasyonist süreçlere dair yapılan son ampirik bulgularla uyum göstermektedir (Bouras ve diğerleri, 2023; Nikiforos ve diğerleri, 2024). Örneğin, Avrupa'da 2022 yılında enflasyonun neredeyse yarısının artan kârlardan kaynaklandığı, bu fenomenin daha geniş bir bağlamda da önemli olduğunu göstermektedir (Hansen ve diğerleri, 2023).

Bu çalışma, 2012Q1-2024Q3 dönemine ait çeyreklik verileri kullanarak Türkiye'de kârlar ve enflasyon arasındaki ilişkiyi sistematik bir şekilde araştırmayı amaçlamaktadır. Genişletilmiş Otoresif Dağıtılmış Gecikme (A-ARDL) yöntemini kullanarak, kurumsal kâr gelirlerinin enflasyona nasıl katkı sağladığını, maliyet-tetikli ve talep-tetikli dinamikler bağlamında incelemektedir. Çalışmada kullanılan yöntem, mevcut yaklaşımlara göre önemli bir ilerleme sunmaktadır. Genişletilmiş ARDL modeli kullanılarak, kârlar ve enflasyon arasındaki ilişkinin hem kısa vadeli hem de uzun vadeli dinamikleri incelenmektedir. Ayrıca A-ARDL yöntemi, geleneksel ARDL modeline kıyasla daha esnek bir yapı sunarak, ekonometrik analizlerde karşılaşılan kısıtlı varsayımları elimine etmektedir. Bu model, özellikle bağımsız değişkenlerin gecikmeli değerlerinden elde edilen katsayılar üzerinde bir F testi uygulanmasını önererek, daha güçlü istatistiksel sonuçlar elde edilmesine olanak tanımaktadır. Böylece, sadece bağımsız değişkenlerin seviyelerindeki etkiler değil, aynı zamanda gecikmeli değerlerden kaynaklanan dinamik etkiler de analiz edilebilir hale gelmektedir (Sarker & Khan, 2020; Bozkurt, 2024).

Genişletilmiş ARDL modeli, küçük örneklem boyutlarında bile tutarlı ve güvenilir ampirik sonuçlar üretebilmesi ile öne çıkmaktadır. Bu durum, özellikle ekonomik analizlerde uzun dönem denge ilişkilerinin tahmini için kritik önem taşımaktadır. Ayrıca, modelin esnekliği sayesinde, durağanlık özellikleri farklılık gösteren (I(0) veya I(1)) veri serileriyle aynı anda çalışılabilmektedir. Bu avantaj, geleneksel ekonometrik yöntemlerde sıkça karşılaşılan durağanlık varsayımıyla ilgili sınırlamaları ortadan kaldırmaktadır. Dolayısıyla, Genişletilmiş ARDL modeli hem kısa hem de uzun dönem ilişkilerinin analizinde kapsamlı bir araç olarak kullanılmakta ve özellikle makroekonomik politika analizlerinde etkili bir çözüm sunmaktadır (Kisswani & Fikru, 2025; Bozatlı & Akça, 2024).

Çalışmanın giriş bölümünde teorik arka plan ile çalışmanın önemi ve kapsamından bahsedilmektedir. İkinci bölümde literatür taraması, üçüncü bölümde veri seti ve yöntem, dördüncü bölümünde bulgular ve son bölümde de sonuç ve değerlendirmeye yer verilmektedir.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Kârlarda, ulusal gelir tahmininin temel unsurlarından biri olarak, enflasyon dönemlerinde hem nominal hem de reel anlamda büyük değişimler meydana gelebilmektedir. Türkiye gibi durağan olmayan enflasyon ekonomilerinde, artan fiyat seviyelerinin kârlar üzerindeki etkileri, firmaların maliyet yapıları, üretkenlik seviyeleri ve piyasa ortamlarıyla doğrudan ilişkilidir (Boratav, 2023; Ergeç ve Asutay, 2018; Ertuğrul, 2020). Türkiye’de kârlar ile enflasyon arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar genellikle enflasyonun kârlar üzerindeki etkisine yöneliktir. Kârların enflasyon üzerindeki etkisi inceleyen çalışmaların ise sınırlı olduğu gözlemlenmiştir.

Duvan (2024), Türkiye’de şirket kârlarının enflasyona etkisini zımni deflatörü bileşenlerine ayırarak incelemiş, 1998-2023 döneminde birim kârın yurtiçi enflasyonun önemli bir belirleyicisi olduğunu belirtmiştir. Bir başka benzer çalışmada Duvan (2024a), pandemi döneminde Türkiye’deki enflasyon ve firma kârlılıklarını Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) deflatörü ayırıştırma yöntemi ile incelemiş ve enflasyona en yüksek katkının birim kâr artışlarından kaynaklandığını tespit etmiştir. Çalışmada, özellikle imalat sanayi, ulaştırma ve ticaret sektörlerinin enflasyona en fazla katkıyı sağladığı belirtilmiştir. Bulgular, pandemi süresince kurumsal sektörün enflasyon dalgasının mağduru olmadığını, aksine süreçten fayda sağladığını ortaya koymuştur. Bu dönemde kurumsal sektörün toplam gelirden aldığı pay tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşırken, çalışanların aldığı pay tarihsel olarak en düşük seviyelere gerilemiştir.

Işık ve diğerleri (2025), Türkiye’de pandemi sonrasındaki enflasyon sürecini analiz ederek, artan kurumsal kârların enflasyon üzerindeki etkisine odaklanmıştır. Çalışmada, 2010-2022 dönemine ait çeyreklik veriler kullanılarak, enflasyon dinamiklerini anlamak için Quantile ARDL yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem, yüksek enflasyon dönemlerinde (üst kuantil) ve düşük enflasyon dönemlerinde (alt kuantil) enflasyona katkı yapan faktörlerin farklılıklarını ölçmeyi sağlamaktadır. Bulgular, Türkiye’deki enflasyonun bağlama bağlı olduğunu ve enflasyonist dönemlerde belirli nedenlerin öne çıktığını göstermektedir. Özellikle, pandemi sonrası enflasyonun ana nedeninin talep-tetikli (demand-pull) değil, maliyet-tetikli (cost-pull) faktörler olduğu saptanmıştır. Çalışma, kâr payının enflasyona etkisinin faiz oranına etkisinden 12 kat daha büyük olduğunu ortaya koymuş, faiz oranının katsayısı -%0,42 iken, kâr payının katsayısı %5,26 olarak bulunmuştur. Ayrıca, çatışma ve kâr odaklı enflasyona dair kanıtlar sunulmuş, pandemi sonrası enflasyon artışının büyük ölçüde artan maliyetler ve kârlarla ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Boratav ve diğerleri (2023), Türkiye’de kâr itilimli enflasyonun dinamiklerini analiz ederek, enflasyonun temel olarak maliyet artışları ve kâr oranlarının yükseltilmesi üzerinden şekillendiğini ortaya koymuştur. Çalışmada, enflasyonu salt parasal bir olgu olarak gören geleneksel yaklaşımların aksine, sınıfsal çatışmalar, bölüşüm şokları ve kapitalist üretim ilişkilerindeki dengesizliklerin enflasyon

üzerindeki belirleyici etkisini vurgulamışlardır. Türkiye sanayi sektöründeki kâr marjlarının ve fiyatlama davranışlarının, enflasyon üzerindeki etkilerini inceleyen yazarlar, özellikle 2018 sonrası dönemde kâr marjlarının belirgin bir şekilde arttığını ve bunun enflasyon dinamiklerini yönlendiren temel itici güçlerden biri olduğunu saptamıştır.

Dayı (2020), enflasyonun şirket kârları üzerindeki etkisini dikkate alarak, Türkiye'deki 2018 döviz kuru kaynaklı enflasyonun firma kârlılığı üzerindeki etkilerini analiz etmiştir. Çalışma, Borsa İstanbul'da işlem gören on perakende firmayı örnek alarak, 2017 ve 2018 yıllarının ikinci ve üçüncü çeyreklerindeki finansal verileri karşılaştırmıştır. Yöntem olarak, bağımlı örneklem t-testi ve yüzdesel analiz uygulanmıştır. Bulgular, firma gelirleri, satış maliyetleri, brüt kâr ve faaliyet kârı değişimlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını, ancak süpermarket firmalarının maliyet artışlarını aşan fiyat artışlarıyla kârlılıklarını artırdığını göstermiştir. Bu durum, firmaların döviz kuru artışlarını fırsat olarak kullanarak fiyatlarını orantısız şekilde yükselttiğini ve bunun enflasyonu tetiklediğini ortaya koymuştur. Çalışma, enflasyonun firma kârlılığı üzerindeki etkisinin sektör bazlı farklılıklar gösterdiğini vurgulamaktadır.

Glover ve diğerleri (2023), ABD için firmaların fiyatlama davranışlarını ve bu davranışların enflasyon üzerindeki etkilerini incelemiştir. Çalışmada, 2021 yılında enflasyon artışlarının %50'den fazlasının firmaların kâr marjlarındaki (markup) artışlardan kaynaklandığı ve bunun, önceki on yıla kıyasla oldukça yüksek bir katkı olduğu ortaya konmuştur. Yazarlar, firmaların marj artırma kararlarının sadece talep değişimlerinden değil, aynı zamanda gelecekteki maliyet beklentilerinden etkilendiğini de vurgulamıştır. Araştırma, sektörler arasında talep ve enflasyon oranlarında farklılıklar olmasına rağmen, kar marjlarındaki artışların genelde benzer bir seyir izlediğini göstermiştir.

Weber ve Wasner (2023), ABD'de COVID-19 dönemindeki enflasyonun makroekonomik değil, mikroekonomik kökenli bir "satıcı enflasyonu" olduğunu savunmaktadır. Çalışma, piyasa gücüne sahip firmaların fiyat artışlarını, sektörel maliyet şokları ve tedarik darboğazları gibi faktörlerle koordineli olarak gerçekleştirdiğini vurgulamaktadır. Çalışmada enflasyonun üç aşamalı bir süreçle geliştiği belirtilmektedir: İlk olarak, yukarı akış sektörlerindeki darboğazlar ve emtia dinamikleri, beklenmedik kâr artışlarına ve fiyat yükselişlerine neden olmaktadır. İkinci aşamada, aşağı akış sektörleri, artan maliyetleri kârlarını koruyarak ya da güçlendirerek yaymaktadır. Son aşamada ise iş gücü, reel ücret kayıplarına tepki vererek enflasyonist baskıları artırmaktadır. Weber ve Wasner (2023), fiyat artışlarının ilk aşamada kontrol edilmesi gerektiğini savunarak, enflasyonun erken dönemde önlenmesine yönelik bir politika çerçevesi önermiştir.

Bouras ve diğerleri (2023), Kanada'daki firmaların kâr marjlarının enflasyon üzerindeki etkisini incelemiş ve özellikle 2021 ve 2022 yıllarındaki enflasyon artışlarını analiz etmiştir. Çalışmada, firma fiyatlarının marjinal maliyetler ve kâr marjlarından oluştuğu göz önüne alınarak, kâr marjı büyümesinin

enflasyona katkısı ölçülmüştür. Bulgular, 2020 yılında pandemi kaynaklı maliyet düşüşleri nedeniyle kâr marjlarında artış yaşandığını, ancak bu artışın düşük enflasyon dönemine denk geldiğini göstermiştir. 2021 yılında ise kâr marjı büyümesinin enflasyona katkısı sınırlı kalmış ve enflasyonun %5,1 olduğu bu dönemde kâr marjı büyümesinin katkısı %0,44 ile enflasyonun onda birinden az olmuştur. 2022 yılına gelindiğinde kâr marjı büyümesi sıfır veya negatif değerlere gerilemiştir.

Matamoros (2024), 2021–2022 dönemindeki enflasyon artışını firmaların kâr marjlarına dayalı olarak incelemiş ve enflasyon süreçlerinin mikroekonomik kaynaklarına odaklanmıştır. Çalışmada, Post-Keynesyen fiyatlama teorisi ile Enstitücü yaklaşım bir araya getirilerek, enflasyonun temel baskıları ve yayılma mekanizmaları ayrıştırılmıştır. Araştırmada, sanayileşmiş ülkelerde kâr marjlarının enflasyona etkisini değerlendirmek için betimleyici istatistikler ve ekonometrik analizler kullanılmış ve özellikle malzeme maliyetleri ile kapasite kullanımındaki değişimleri kontrol ederek kâr marjları ampirik olarak tahmin edilmiştir. Bulgular, kâr marjlarının enflasyona katkıda bulunduğunu ve bu tür bir enflasyonun, geleneksel ücret-fiyat sarmalı argümanını çürüttüğünü göstermiştir. Bu sonuç, enflasyonun temel itici gücünün ücret artışlarından ziyade firmaların fiyatlama stratejileri olduğunu öne sürerek, politika yapıcılar için fiyatlama davranışlarına odaklanılmasının önemine işaret etmektedir.

Nikiforos ve diğerleri (2024), pandemi sonrası dönemde gözlemlenen enflasyon artışının kâr marjlarındaki yükseliş ve bunun enflasyon üzerindeki etkileriyle ilişkisini incelemiştir. Çalışmada, özellikle “maliyet itişli kâr odaklı enflasyon” (cost-push-profit-led inflation) kavramı ele alınmış ve bu tür bir enflasyonun firma fiyatlama davranışlarına ve gelir dağılımına etkileri değerlendirilmiştir. Araştırma, yapısalcı ve Kalecki yaklaşımı çerçevesinde, kâr marjları sabit olduğu durumlarda bile, reel ücretlerin düşürülerek fiyat artışlarının desteklenebileceğini öne sürmektedir. Ayrıca, Compustat veritabanını kullanarak 2019-2022 dönemi için firma düzeyinde bir analiz yapılmış ve birçok sektörün, pandemi ve yüksek enflasyon döneminde kâr marjlarını artırdığı gösterilmiştir. Çalışma, özellikle sektörler arası farklılıkların belirgin olduğunu ve bu farklılıkların enflasyonun kaynağını anlamada önemli rol oynadığını vurgulamaktadır.

Uxó ve diğerleri (2025), İspanya'nın 2021-2023 yılları arasındaki enflasyon deneyimini analiz ederek, gelir dağılımı, kâr marjlarının evrimi, reel ücretler ve uygulanan ekonomik politikalar üzerinde durmuştur. Çalışma, enflasyonu açıklamak için çatışma teorisini temel almış ve “satıcı enflasyonu” (sellers' inflation) kavramını tartışmıştır. Firmaların Marjlar Gözlemevi (Observatory of Firms' Margins) verilerini kullanarak, toplam kâr marjlarında artış olduğu doğrulanmıştır. Ancak, fiyat artışlarının temel nedeni, firmaların daha yüksek girdi maliyetlerini kârlarını korumak için fiyatlara yansıtmaları (pass-through) olarak belirlenmiştir. Kâr marjı artışlarının doğrudan etkisinin sınırlı, birim işgücü maliyetlerinin etkisinin ise ihmal edilebilir olduğu sonucuna varılmıştır. Enflasyonun ciddi dağılımsal sonuçlara yol açtığı ve enflasyonu artırmadan ücret artışları için alan bulunduğu belirtilmiştir.

Çalışma, maliye ve düzenleyici politikaların enflasyon oranını etkili bir şekilde düşürdüğünü, ancak kısıtlayıcı para politikalarının uygunsuz ve maliyetli olduğunu vurgulamaktadır.

De Loecker ve diğerleri (2020), piyasa gücünün artışı ve bunun makroekonomik etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Çalışmada, küresel piyasalarda artan firma konsantrasyonunun, kâr marjlarının yükselmesine ve firmaların fiyatlama gücünü artırmasına olanak sağladığı belirtilmiştir. Bu durum, sadece firmaların kârlılığını artırmakla kalmamış, aynı zamanda enflasyonist eğilimleri güçlendirmiştir. De Loecker ve diğerleri, özellikle piyasa yapılarındaki bu değişimin, fiyatların maliyet artışlarından bağımsız olarak yükselbilmesine zemin hazırladığını ve uzun vadede gelir dağılımında adaletsizlikleri artırdığını vurgulamaktadır (De Loecker ve diğerleri, 2020). Hansen ve diğerleri (2023), Euro Bölgesi'ndeki enflasyon dinamiklerini analiz ederek pandemi sonrası dönemde kârların enflasyon üzerindeki rolünün önceki dönemlere göre daha belirgin hale geldiğini tespit etmiştir. Çalışmada, pandemi ve enerji krizleri sırasında firmaların girdi maliyetlerindeki artışı fiyatlarına yansıtarak kâr oranlarını koruduğu ve hatta artırdığı belirtilmiştir. Bu süreçte, özellikle enerji sektöründeki kârların enflasyonu artırıcı etkisi vurgulanmış, firmaların fiyatlama stratejilerinin enflasyona katkısının talep artışından daha büyük olduğu gösterilmiştir (Hansen ve diğerleri, 2023).

Literatür incelendiğinde kârların enflasyona etkisi genellikle maliyet itişli veya çatışma enflasyon teorileri üzerinden incelenmiş ve yabancı ülke grupları kapsam olarak ele alınmıştır. Türkiye'de ise kârların enflasyon üzerindeki etkisini inceleyen çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu çalışmada kullanılan dönem, yöntem ve değişkenler sebebiyle bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. AMAÇ, VERİ SETİ VE YÖNTEM

Türkiye'de kârlar ile enflasyon arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bu çalışmada, kullanılan veri setine ait değişkenlerin tanımları ve kaynakları Tablo 1'de detaylandırılmıştır. Veri seti, literatürde enflasyonu etkileyen faktörler dikkate alınarak oluşturulmuş ve modele dahil edilmiştir. Analizin gereklilikleri doğrultusunda değişkenlerin logaritmaları alınmıştır. Enflasyonu temsil eden LTUFE değişkeni, TÜFE (2003=100) endeksi olarak tanımlanmış ve fiyat düzeylerindeki değişimleri ölçmek amacıyla kullanılmıştır. Kârları temsil eden LKAR değişkeni ise cari fiyatlarla mevsim etkisinden arındırılmış net işletme artışı/karma gelir olarak ele alınmıştır. Harcama yöntemiyle hesaplanan tüketim harcamalarının GSYİH içindeki yerini gösteren LTUK, para arzını ifade eden LM2, döviz kuru (LKUR) ve istihdam edilen kişi sayısını ifade eden LIST değişkenleri, çalışmanın diğer kontrol değişkenleri olarak modele dahil edilmiştir. Bu kapsamda, TÜFE ile reel hale getirilen LM2 ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan (TCMB) elde edilen döviz kuru, ekonomik istikrar ve para politikalarının etkisini analiz etmek amacıyla çalışmaya dahil edilmiştir. Veri seti, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve TCMB

kaynaklarından temin edilmiştir. Çalışmada dönem olarak 2012Q1-2024Q3 dönemi çeyrek veriler dikkate alınarak analize dahil edilmiştir. 2012 yılının başlangıç noktası olarak seçilmesi, Türkiye ekonomisinin küresel finansal kriz sonrası dönemde karşılaştığı yapısal dönüşümler ve TCMB yeni para politikası araçlarını devreye alması ile ilişkilendirilmektedir. Bu dönemde TCMB, fiyat istikrarını sağlamak ve finansal dalgalanmaları yönetmek amacıyla rezerv opsiyonu mekanizması (ROM) ve asimetrik faiz koridoru gibi yenilikçi araçları uygulamaya koymuştur. Ayrıca, bu yıllarda enflasyon hedeflemesinin kararlı bir şekilde sürdürüldüğü ve döviz kuru yönetimi ile para arzı politikalarının, ekonomik büyüme ve fiyat istikrarı üzerindeki etkisinin daha belirgin hale geldiği görülmektedir (Kara, 2012; Ersin, 2023).

Tablo 1. Değişkenlerin Tanımı

Değişken	Açıklama	Kaynak
LTUFE	TÜFE (2003=100) endeksi, logaritması alınmış.	TÜİK
LTUK	Harcama yöntemiyle hesaplanan tüketim harcamaları (GSYİH zincirleme yöntemi), logaritması alınmış.	TÜİK
LM2	Para arzı, TÜFE (2003=100) kullanılarak reel hale getirilmiş ve logaritması alınmış.	TCMB
LKUR	Döviz kuru, logaritması alınmış.	TCMB
LKAR	Cari fiyatlarla ve mevsim etkisinden arındırılmış net işletme artışı/karma gelir, logaritması alınmış.	TÜİK
LIST	İstihdam edilenler sayısı, logaritması alınmış.	TÜİK

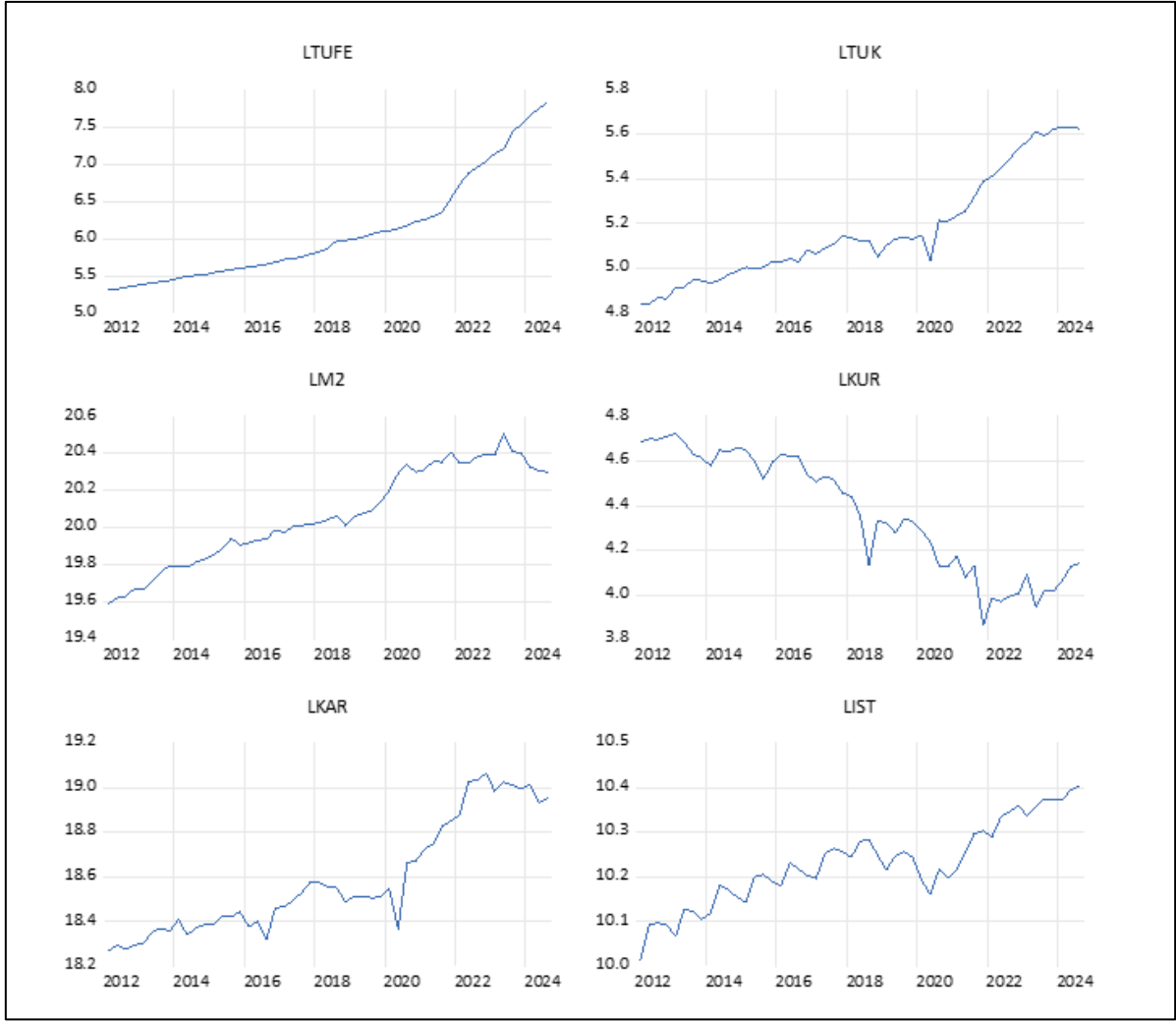
Betimleyici istatistikler, analiz edilen değişkenlerin temel özelliklerini ortaya koymaktadır. Tablo 2'deki verilere göre, ortalama ve medyan değerlerinin birbirine oldukça yakın olması, LTUFE, LTUK, LM2, LKUR, LKAR ve LIST değişkenlerinin genel olarak simetrik bir dağılıma sahip olduğunu göstermektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde, değişkenlerin değişim derecelerinin düşük olduğu ve verilerin nispeten istikrarlı bir dağılım sergilediği görülmektedir. Skewness (çarpıklık) değerleri, LTUFE ve LTUK gibi değişkenlerde pozitif bir eğilim olduğunu, LM2 ve LKUR'da ise hafif negatif bir çarpıklık bulunduğunu göstermektedir. Ayrıca, kurtosis (basıklık) değerlerinin çoğunlukla 3'ten küçük olması, değişkenlerin normal dağılıma kıyasla daha yassı bir dağılım gösterdiğini işaret etmektedir. Jarque-Bera test sonuçları, özellikle LTUFE'nin ($p = 0.0107$) normal dağılım varsayımını

sağlamadığını gösterirken, diğer değişkenlerin çoğunda p-değerlerinin 0.05'e yakın veya büyük olması normal dağılım varsayımının genel olarak kabul edilebileceğini göstermektedir.

Tablo 2. Betimleyici İstatistikler

	LTUFE	LTUK	LM2	LKUR	LKAR	LIST
Mean	6.096313	5.167416	20.06513	4.366169	18.58568	10.22933
Median	5.874031	5.108367	20.02873	4.359142	18.51138	10.21797
Maximum	7.835061	5.631570	20.50558	4.724374	19.06531	10.40405
Minimum	5.318218	4.841822	19.59267	3.863043	18.26806	10.01413
Std. Dev.	0.715121	0.240016	0.257104	0.264529	0.252761	0.092245
Skewness	1.033185	0.753473	-0.081367	-0.228145	0.671746	-0.012954
Kurtosis	2.956705	2.373278	1.813304	1.583114	2.033282	2.452513
Jarque-Bera	9.077491	5.660287	3.048804	4.708503	5.821474	0.638378
Probability	0.010687	0.059004	0.217751	0.094965	0.054436	0.726738

Değişkenlere ait grafik gösterimleri de Şekil 1'de sunulmuştur. Enflasyonu temsil eden LTUFE, özellikle 2022 sonrası hızlanan artışıyla dikkat çekmekte ve bu dönemde enflasyonist baskının belirginleştiğini göstermektedir. Harcama yöntemiyle hesaplanan tüketim harcamalarını ifade eden LTUK, uzun vadede artış eğilimi sergilerken 2020'de COVID-19 pandemisinin etkisiyle düşüş yaşamış, sonrasında toparlanmıştır. Reel para arzını temsil eden LM2, 2022 yılına kadar artış trendi gösterirken sonrasında düşüş eğilimine girmiştir. Döviz kurunun logaritmasını temsil eden LKUR ise 2020 sonrasında dalgalı bir seyir izlemiş ve düşüş trendi sergilemiştir. Net işletme artışı/karma gelir olan LKAR, genel olarak artış göstermiş, ancak 2022 itibarıyla bir miktar gerilemiştir. İstihdam edilen kişi sayısını ifade eden LIST ise istikrarlı bir artış göstermekte ve iş gücü piyasasının genişlediğini ortaya koymaktadır.

Şekil 1. Değişkenlere ait Grafikler

Bu çalışmada yöntem olarak Genişletilmiş ARDL yöntemi kullanılmıştır. Pesaran ve diğerleri (2001) tarafından önerilen geleneksel ARDL sınır testinin McNown ve diğerleri (2018) ve Sam ve diğerleri (2019) tarafından geliştirilmiş bir versiyonu olarak literatürde yer bulmaktadır. A-ARDL için değişkenlere ADF ve PP birim kök testleri uygulanmıştır. Analizde Eviews 12 paket programından faydalanılmıştır.

3.1. Genişletilmiş ARDL Sınır Testi (A-ARDL)

Genişletilmiş (Augmented) ARDL (AARDL) modeli, Pesaran ve diğerleri (2001) tarafından önerilen geleneksel ARDL prosedürünün bir genişlemesi olarak McNown ve diğerleri (2018) ve Sam ve diğerleri (2019) tarafından geliştirilmiştir. Standart ARDL modeli, eşbütünleşme ilişkilerini tespit etmek amacıyla iki temel hipotezi test etmektedir. Bunlardan ilki tüm gecikmeli değişkenler için genel F testi ve ikincisi de gecikmeli bağımlı değişken için t testidir (Dirican & Canöz, 2017). Ancak, Pesaran ve diğerleri (2001), bağımlı değişkenin I(1) (birinci farkta durağan) düzeyinde bir seri olması ve

dejenerasyon vakalarının olmaması gerektiğini belirtmiş, bağımsız değişkenin dışsal olduğunu varsayımlardır. Bu varsayımlar, ARDL modelinin geçerliliği için kritik bir öneme sahiptir. McNown ve diğerleri (2018), birçok araştırmacının bu varsayımları göz ardı ettiğini ve bunun sonucunda hatalı tahminler elde ettiğini ifade etmiştir. Örneğin, yalnızca gecikmeli bağımlı değişkenin anlamlı olduğu durumlarda, genelleştirilmiş Dickey-Fuller denklemi temel alınarak yapılan tahminlerin yetersiz kalabileceğini vurgulamışlardır. Bu problemi çözmek amacıyla McNown ve diğerleri (2018), bağımsız değişkenlerin anlamlılığını araştırmak için ek bir test önermiştir. Bu üçüncü test, dejenerasyon durumlarını ve bağımlı değişkenin yalnızca I(1) olmasına dayalı analitik kısıtlamaları ortadan kaldırmaktadır. Böylece, tüm bu üç testin anlamlı sonuçlar vermesi durumunda, değişkenler arasında güçlü bir uzun dönemli ilişki olduğu kabul edilir. Söz konusu bu üç test (Ersin ve Kırca, 2024; Çağlar, 2022):

- *F Testi*: Tüm gecikmeli değişkenler için genel anlamlılığını değerlendirir.
- *t Testi*: Gecikmeli bağımlı değişkenin anlamlılığını test eder.
- *Bağımsız Değişkenler İçin Ek F Testi*: Bağımsız değişkenlerin anlamlılığını değerlendirerek dejenerasyon riskini azaltır.

Bu prosedürler, değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişkinin varlığını güçlü bir şekilde doğrulamak için birlikte çalışır. Tüm testler anlamlı sonuçlar verdiğinde, değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişki olduğu kesinleşir (Ayad ve diğerleri, 2023; Yılcı & Kırca, 2024). Çalışmada kullanılan A-ARDL modeli hata düzeltme koşullu olarak aşağıda sunulmuştur:

$$\begin{aligned} \Delta LTUFE_t = & \alpha_0 + \alpha_1 DUMMY5_t + \theta_1 LTUFE_{(t-1)} + \theta_2 LKAR_{(t-1)} + \theta_3 LIST_{(t-1)} + \theta_4 LM2_{(t-1)} \\ & + \theta_5 LTUK_{(t-1)} + \theta_6 LKUR_{(t-1)} + \sum_{i=0}^p \beta_{1i} \Delta LTUFE_{(t-i)} + \sum_{i=0}^p \beta_{2i} \Delta LKAR_{(t-i)} \\ & + \sum_{i=0}^p \beta_{4i} \Delta LIST_{(t-i)} + \sum_{i=0}^p \beta_{5i} \Delta LM2_{(t-i)} + \sum_{i=0}^p \beta_{6i} \Delta LTUK_{(t-i)} \\ & + \sum_{i=0}^p \beta_{7i} \Delta LKUR_{(t-i)} + \varepsilon_t \quad (1) \end{aligned}$$

Modelde Δ fark işlemcisini, α_0, α_1 sırasıyla sabit terimi ve kukla değişkenin katsayısını ve ε_t ise hata terimini temsil etmektedir. $\theta_1, \dots, \theta_6$, uzun dönem katsayılarını ve β_i 'ler de kısa dönem katsayılarını temsil etmektedir. A-ARDL modeli, eşbütünleşme ilişkilerini daha esnek ve kapsamlı bir şekilde test ederek, bağımsız değişkenlerin anlamlılığını üzerinde durması nedeniyle standart ARDL prosedürüne göre daha avantajlıdır. Uzun dönemli ilişkilerin yanı sıra kısa dönem dinamikleri değerlendirmede sağladığı derinlik, ekonomik analizler için güçlü bir araç olmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda, A-ARDL modelinin uygulanması, özellikle Türkiye gibi karmaşık ekonomik dinamiklere sahip ülkelerde sağlam politika önerileri geliştirmek için uygun bir zemin sunmaktadır (Bozkurt, 2024).

4. BULGULAR

ARDL testi için değişkenlerin durağanlık analizlerinin yapılması gerekmektedir. Söz konusu modelde bağımlı değişkenin birinci farkta, bağımsız değişkenlerin ise düzeyde veya birinci farkta durağan olmaları ARDL analizi için gerekli önkoşuldur (Çelik ve diğerleri, 2021; Keskin & Kara, 2021). Ancak A-ARDL modelinde bağımlı değişken, gecikmeli değerlerin eklenmesiyle düzeyde durağan olma imkânı sunabilmektedir. A-ARDL testine ilişkin analiz sonuçları, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki kısa ve uzun dönem dinamik ilişkileri ortaya koymaktadır. Tahmin edilen modelin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilen tanı testleri, modelin varsayımlarını sağladığını göstermiştir. Kısa dönem hata düzeltme mekanizması sonuçları, değişkenler arasındaki kısa vadeli etkileri ve uyum sürecini açıkça ortaya koyarken, uzun dönem katsayılar değişkenler arasındaki kalıcı ilişkilerin büyüklüğü ve yönüne dair önemli bulgular sunmaktadır (Kriskumar ve diğerleri, 2022).

A-ARDL analizinden önce değişkenlerin durağanlık analizleri yapılmalıdır. Augmented Dickey-Fuller (ADF) ve Phillips-Perron (PP) testleri, zaman serisi verilerinde birim köklerin varlığını tespit etmek için yaygın olarak kullanılan istatistiksel yöntemlerdir. Bu testler, durağanlık durumunun belirlenmesi açısından önemlidir; durağanlık, birçok ekonometrik modelde temel bir varsayımdır. Dickey-Fuller testinin bir uzantısı olan ADF testi, hata terimlerindeki otokorelasyonu gidermek amacıyla bağımlı değişkenin gecikmeli farklarını modele dahil eder. Bu düzenleme, testin küçük örneklemdeki güvenilirliğini artırır. Ancak, ADF testinin performansı, seçilen gecikme uzunluğuna duyarlıdır. Yanlış gecikme uzunluğu seçildiğinde, boyut bozulmaları veya test gücünde azalma gibi sorunlarla karşılaşmaktadır (Mustaq, 2011). PP testi ise seri korelasyon ve değişen varyansı hesaba katmak için test istatistiklerine parametrik olmayan düzeltmeler uygular. Bu yöntem, modelin daha basit bir şekilde belirtilmesini sağlar (Phillips & Perron, 1988).

Tablo 3. ADF ve PP Birim Kök Test Sonuçları

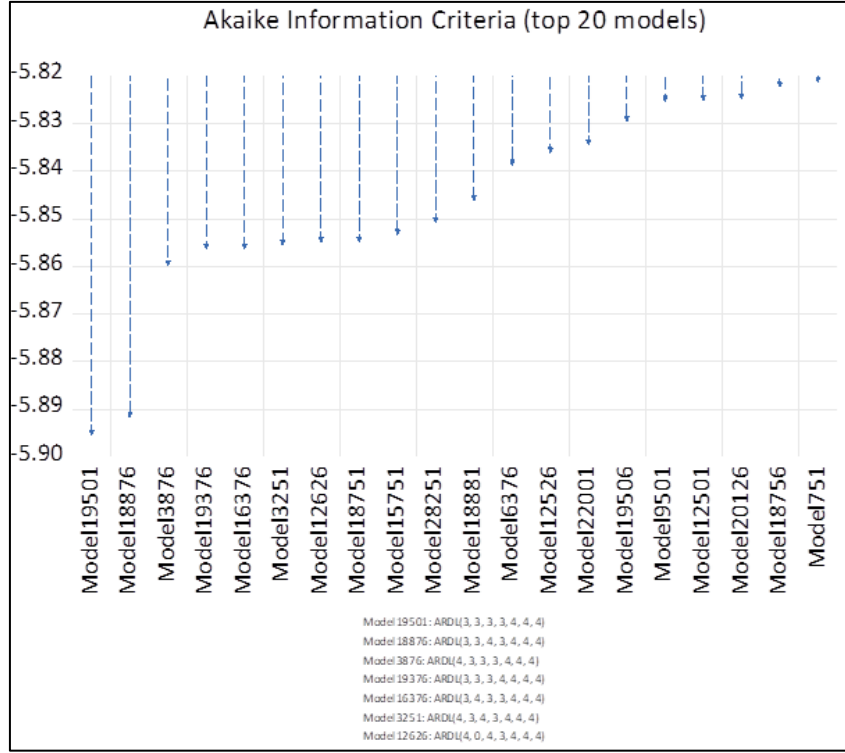
Değişken	Test	Düzye Sabitli		Düzye Sabitli&Trendli		Birinci Fark Sabitli	
		t istatistik	p değeri	t istatistik	p değeri	t istatistik	p değeri
LTUFE	ADF	6.7070	1.0000	1.7258	1.0000	-3.1696	0.0280**
	PP	5.8841	1.0000	1.7258	1.0000	-2.9957	0.0423**
LIST	ADF	-0.8618	0.7914	-2.6300	0.2696	-2.4293	0.1396
	PP	-1.4824	0.5343	-3.3125	0.0760***	-13.7836	0.0000*

Tablo 3. ADF ve PP Birim Kök Test Sonuçları devamı

LKUR	ADF	-1.0229	0.7380	-3.0658	0.1256	-9.7995	0.0000*
	PP	-1.0338	0.7342	-3.0016	0.1420	-10.0269	0.0000*
LM2	ADF	-1.8006	0.3760	-1.1974	0.9002	-7.5530	0.0000*
	PP	-1.8006	0.3760	-1.2482	0.8890	-7.5340	0.0000*
LTUK	ADF	0.7784	0.9927	-0.9671	0.9392	-9.8322	0.0000*
	PP	0.5914	0.9881	-1.3449	0.8647	-9.6853	0.0000*
LKAR	ADF	-0.3723	0.9057	-2.4869	0.3330	-10.4115	0.0000*
	PP	-0.7966	0.8114	-2.4089	0.3707	-10.0907	0.0000*

ADF ve PP birim kök test sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Düzeyde yapılan testler, sabitli ve sabit+trendli modellerde, çoğu değişkenin durağan olmadığını göstermektedir; zira p-değerleri %5 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı değildir. Sadece LIST değişkeni PP testinde 0.0760 p-değeriyle %10 anlamlılık düzeyinde durağan kabul edilmiştir. Bununla birlikte, değişkenlerin birinci farkında yapılan testlerde hem ADF hem de PP test sonuçları tüm değişkenlerin durağan hale geldiğini ($p < 0.05$) açıkça ortaya koymaktadır. Bu durum, değişkenlerin birinci dereceden bütünleşik olduğunu (I(1)) göstermektedir.

Değişkenlerin birinci dereceden bütünleşik olması, A-ARDL (Autoregressive Distributed Lag) modelinin uygulanabilirliğini desteklemektedir. A-ARDL modeli, farklı bütünleşme derecelerindeki (I(0) veya I(1)) değişkenlerin bir arada kullanılmasına olanak sağladığından, hem kısa dönem hem de uzun dönem ilişkilerin analizinde esnek bir yöntem sunmaktadır. Ancak, değişkenler arasında I(2) seviyesinde bütünleşme bulunmaması gerekliliği testlerin sonucuyla doğrulanmaktadır. Dolayısıyla, bu bulgular A-ARDL modelinin hem teorik çerçeveye hem de verinin durağanlık özelliklerine uygun olarak uygulanabileceğini göstermektedir (Akça, 2021, Syed ve diğerleri, 2024).

Şekil 2. ARDL Model Seçimi

ARDL modellerinde doğru model seçimi, tahmin performansı ve analiz sonuçlarının güvenilirliği açısından kritik bir öneme sahiptir. Model seçim sürecinde, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki dinamik ilişkileri doğru bir şekilde yakalayabilmek için uygun gecikme uzunluklarının belirlenmesi gerekmektedir. Şekil 2’de Akaike Bilgi Kriteri (AIC) değerlerine göre en iyi 20 ARDL modelini sıralamaktadır. AIC, model seçiminde kullanılan bir ölçüttür ve daha düşük bir AIC değeri, modele daha iyi bir uyum ve tercih edilebilirlik sağlar. Grafik, ARDL modellerinin farklı lag yapılarına göre değerlendirildiğini ve en düşük AIC değerine sahip modelin "ARDL (3,3,3,3,4,4,4)" olduğunu göstermektedir. Bu modelin AIC değeri -5.90 civarındadır ve diğer modellerle karşılaştırıldığında en uygun modeli temsil etmektedir.

Tablo 4. A-ARDL Eşbütünleşme Sonuçları

Test	Değer	Anlamlılık	I(0)	I(1)
F- istatistiği	6.635644	10%	2.12	3.23
		5%	2.45	3.61
k	6	2.5%	2.75	3.99
		1%	3.15	4.43
		10%	-2.57	-4.04
t-istatistiği	-5.537961	5%	-2.86	-4.38
		2.5%	-3.13	-4.66
		1%	-3.43	-4.99
		10%	1.78	3.25
Fbağımsız istatistiği	7.546018	5%	2.12	3.72
		2.5%	2.43	4.14
k	6	1%	2.84	4.69

Model seçimiyle birlikte Tablo 4’te eşbütünleşmenin olmadığını ifade eden temel hipotezi sınamak için A-ARDL sınır testi uygulanarak F-sınır test değeri sunulmuştur. F-istatistiği (6.635644), tüm anlamlılık seviyelerinde kritik değerlerin I(1) sınırlarını aştığı için, bağımsız değişkenlerle bağımlı değişken arasında uzun dönem ilişkisinin var olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bağımlı değişkenin gecikmeli değerine uygulanan t-bounds testinde de t-istatistiği (-5.537961), kritik değerlerin I(1) sınırlarının altında kalarak temel hipotezin reddedildiği ve eşbütünleşmenin tespit edildiği görülmektedir. Ek olarak, bağımsız değişkenlerin gecikmeli değerlerine uygulanan F-testi (7.546018), bağımsız değişkenler arasında dışsal bir ilişkinin olmadığını doğrulamaktadır. Bu sonuçlar, modelde uzun dönem eşbütünleşme ilişkisinin varlığını güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Eşbütünleşme ilişkisinin varlığı ortaya konduktan sonra Tablo 5’te uzun dönem tahmin ve katsayıları verilmiştir. Test sonuçlarına göre, bağımlı değişken olan TÜFE (2003=100) endeksi üzerinde istihdam (LIST) pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir. İstihdamdaki %1’lik artış, uzun dönemde TÜFE üzerinde %4.66’lık bir artış yaratmaktadır. Bu sonuç, istihdam artışının ekonomik aktiviteyi artırarak talep yönlü enflasyonist baskılar yarattığını göstermektedir. Benzer şekilde, reel tüketim harcamaları (LTUK) da TÜFE üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir. Tüketim harcamalarındaki %1’lik artışın, uzun dönemde TÜFE’yi %2.09 oranında artırdığı görülmektedir. Tüketim harcamalarının bu etkisi, talep artışının fiyat düzeylerini yukarı yönlü etkilediği bir mekanizmaya işaret etmektedir.

Tablo 5. A-ARDL Uzun Dönem Tahminleri ve Katsayıları

Değişken	Katsayı	Standart Hata	t-İstatistiği	Olasılık (Prob)
LIST	4.655705	1.654872	2.813333	0.0115**
LKAR	-2.077725	0.393590	-5.278914	0.0001*
LKUR	-0.877123	0.209589	-4.184961	0.0006*
LM2	0.325148	0.350754	0.926997	0.3662
LTUK	2.085959	0.815861	2.556759	0.0198**
DUMMY5	-0.037565	0.064193	-0.585191	0.5657

Not: *,** ve *** sırasıyla %1,%5 ve %10 anlamlılık düzeyini temsil etmektedir.

Diğer taraftan, GSYİH’nın kâr bileşeni (LKAR) ve reel efektif döviz kuru (LKUR) TÜFE üzerinde negatif ve anlamlı etkiler göstermektedir. GSYİH kârlarındaki %1’lik artışın TÜFE’yi %2.08 oranında, reel efektif döviz kurundaki %1’lik artışın ise TÜFE’yi %0.88 oranında düşürdüğü görülmektedir. Reel efektif döviz kurundaki bu negatif ilişki, döviz kurunun güçlenmesinin ithalat maliyetlerini düşürerek fiyat düzeyini aşağı çektiği bir durumu ifade etmektedir. GSYİH’nın kâr bileşeninin negatif etkisi ise kârlılığın artmasının fiyatlar üzerinde sınırlayıcı bir etkisi olabileceğini veya arz yönlü faktörlerin baskın olduğunu göstermektedir.

Tablo 6. A-ARDL Kısa Dönem Tahminleri ve Katsayıları

Değişken	Katsayı	Standart Hata	t-İstatistiği	Olasılık (Prob)
D(LTUFE(-1))	0.094683	0.096023	0.986039	0.3372
D(LTUFE(-2))	0.485389	0.086771	5.593890	0.0000*
D(LIST)	0.686144	0.098028	6.999463	0.0000*
D(LIST(-1))	-0.726839	0.107751	-6.745526	0.0000*
D(LIST(-2))	-0.346114	0.094022	-3.681210	0.0017*
D(LKAR)	-0.290170	0.045925	-6.318403	0.0000*
D(LKAR(-1))	0.339906	0.085579	3.971851	0.0009*
D(LKAR(-2))	0.119824	0.060742	1.972671	0.0641***
D(LKUR)	-0.273832	0.033332	-8.215242	0.0000*
D(LKUR(-1))	0.325377	0.059738	5.446727	0.0000*
D(LKUR(-2))	0.178075	0.051141	3.482058	0.0027*
D(LM2)	0.226421	0.093363	-2.425161	0.0260**
D(LM2(-1))	0.487955	0.091740	5.318906	0.0000*
D(LM2(-2))	0.571833	0.100858	5.669675	0.0000*
D(LM2(-3))	0.194807	0.052497	3.710841	0.0016*
D(LTUK)	0.227171	0.080603	2.818372	0.0114**
D(LTUK(-1))	-0.253217	0.110961	-2.282034	0.0349**
D(LTUK(-2))	0.034688	0.080766	0.429484	0.6727
D(LTUK(-3))	-0.197262	0.068924	-2.862020	0.0104**
D(DUMMY5)	0.062943	0.010670	5.898845	0.0000*
D(DUMMY5(-1))	0.027994	0.010417	2.687267	0.0151**
D(DUMMY5(-2))	0.037301	0.011566	3.224899	0.0047*
D(DUMMY5(-3))	0.051408	0.012050	4.266355	0.0005*
COS(2*@ACOS(-1)*0.66*@OBSNUM/@OBSSMPL)	0.397944	0.048591	8.189668	0.0000*
SIN(2*@ACOS(-1)*0.66*@OBSNUM/@OBSSMPL)	-0.125181	0.014689	-8.522332	0.0000*
CointEq(-1)*	-0.432669	0.052298	-8.273172	0.0000*

Not: *, ** ve *** sırasıyla %1, %5 ve %10 anlamlılık düzeyini temsil etmektedir.

A-ARDL kısa dönem tahmin ve katsayı sonuçları Tablo 5’te verilmiştir. Kısa dönem sonuçlarına göre, TÜFE’nin kısa vadeli dinamikleri üzerinde hem talep yönlü hem de maliyet yönlü değişkenlerin belirleyici olduğu görülmektedir. İstihdam (D(LIST)), TÜFE üzerinde anlamlı bir etkiye sahiptir. İstihdamdaki %1’lik bir artışın TÜFE’yi %0.69 oranında artırdığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, kısa dönemde talep artışıyla fiyatların yükseldiğini göstermektedir. Ancak, gecikmeli etkiler incelendiğinde (D(LIST(-1)) ve D(LIST(-2))) etkilerin negatife döndüğü görülmektedir. Özellikle bir dönem gecikmeli istihdam değişimlerinin fiyatlar üzerinde %0.72 ve %0.34 oranında düşüş yarattığı anlaşılmıştır. Bu durum, talepteki artışların başlangıçta fiyatlara yukarı yönlü baskı yapmasına rağmen, zamanla dengeleyici mekanizmalarla bu etkinin tersine döndüğünü düşündürmektedir. Bir diğer değişken olan reel efektif döviz kuru (D(LKUR)), TÜFE üzerinde belirgin bir etkiye sahiptir. Döviz kurundaki %1’lik bir artışın fiyat seviyelerini %0.27 oranında düşürdüğü bulunmuştur. Bu sonuç, döviz kurundaki artışların ithalat maliyetlerini düşürerek fiyatları aşağı çektiğini ifade etmektedir. Ancak gecikmeli etkiler incelendiğinde, döviz kurunun TÜFE üzerindeki etkisinin pozitif hale geldiği görülmektedir. Bu bulgu, döviz kurundaki değişimlerin fiyatlara geçiş sürecinin zaman aldığını ve orta vadede enflasyonist bir etkiye dönüştüğünü düşündürmektedir.

GSYİH’nın kâr bileşeni (D(LKAR)), kısa dönemde iki yönlü bir etki sergilemektedir. Kârların anlık artışları fiyatları %0.29 oranında düşürmektedir. Ancak gecikmeli değerler incelendiğinde, özellikle bir dönem gecikmeli kâr değişimlerinin fiyatlar üzerinde %0.34 oranında artış yarattığı bulunmuştur. Bu durum, kâr artışlarının başlangıçta maliyetleri düşürerek fiyat istikrarına katkı sağladığını, ancak zamanla artan kârların fiyatlara yansyarak enflasyonist bir etki yarattığını göstermektedir.

Reel para arzı (D(LM2)), kısa vadede TÜFE üzerinde pozitif etkiye sahiptir. Para arzındaki %1’lik bir artışın fiyatlar üzerinde %0.23 oranında artış sağladığı görülmektedir. Gecikmeli etkiler incelendiğinde, ikinci dönem gecikmeli para arzı artışlarının fiyat seviyelerinde %0.57’lik bir artışa neden olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, genişlemeci para politikalarının başlangıçta fiyat istikrarına katkı sağlasa da orta vadede enflasyonist etkiler yarattığını düşündürmektedir. Reel tüketim harcamaları (D(LTUK)) ise talep yönlü etkilerle fiyatları artırmaktadır. Tüketim harcamalarındaki %1’lik bir artış, TÜFE’yi %0.23 oranında artırmaktadır. Ancak gecikmeli değerlerden D(LTUK(-3)) incelendiğinde, %0.19’luk negatif bir etki bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, tüketim harcamalarının başlangıçta fiyatları artırmasına rağmen, zamanla talep dengesi sağlandıkça fiyatları aşağı çeken bir rol oynayabileceğini göstermektedir.

DUMMY5 değişkeni ve mevsimsellik göstergeleri (SIN ve COS), fiyat dinamiklerinde yapısal ve mevsimsel etkilerin önemli olduğunu göstermektedir. Kukla değişken, ele alınan dönemde TÜFE üzerinde anlamlı bir artış etkisi yaratmaktadır. Bu, politik veya ekonomik bir şokun kısa vadede fiyatlar üzerinde etkili olduğunu düşündürmektedir. Mevsimsellik göstergeleri ise fiyat seviyesindeki dönemsel

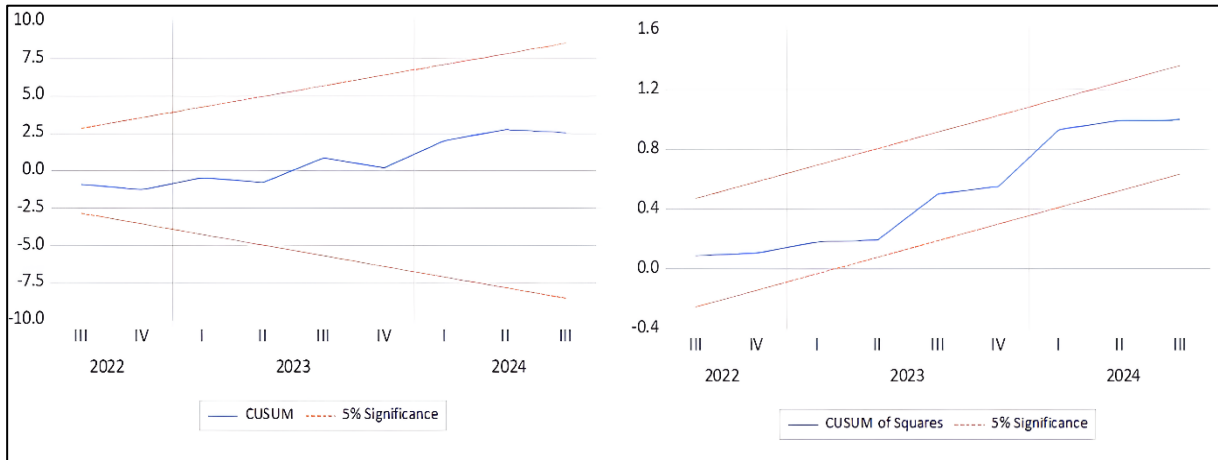
dalgalanmaların düzenleyici bir role sahip olduğunu ve fiyat dinamiklerinin mevsimsel faktörlere duyarlı olduğunu göstermektedir.

Son olarak, hata düzeltme terimi (CointEq(-1)) anlamlı ve negatif işarete sahiptir. Katsayısı, kısa dönemdeki sapmaların yaklaşık %43'ünün bir sonraki dönemde düzeltildiğini göstermektedir. Bu, sistemin uzun dönem dengesine geri dönme hızının oldukça yüksek olduğunu ve modelin uzun dönemle tutarlı bir kısa dönem dinamiği sergilediğini kanıtlamaktadır.

Tablo 7. ARDL Tanı Test Sonuçları

Tanı Testi	Test İstatistik Değeri	P Olasılık Değeri
Jarque-Bera Normallik Testi	1.750729	0.416710
Ramsey Reset	0.444635 (F-istatistiği)	0.5166
Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test	1.024820 (F-istatistiği)	0.3813
Heteroskedasticity Test: Breusch-Pagan-Godfrey	0.548466 (F-istatistiği)	0.9327

Tablo 7'de verilen tanı testleri, A-ARDL modelinin güvenilirliğini değerlendirmek açısından oldukça olumludur. Jarque-Bera Normallik Testi'nde elde edilen p-değerinin 0,4167 olması, hata terimlerinin normal dağılıma uygun olduğu hipotezinin 0,05 anlamlılık düzeyinde kabul edildiğini göstermektedir. Ramsey RESET Testi'nde p-değerinin 0,5166 çıkması, modelde fonksiyonel form hatası olmadığı hipotezinin kabul edilmesini sağlamaktadır. Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Testi sonucunda p-değerinin 0,3813 olması, hata terimlerinde otokorelasyon olmadığı hipotezinin kabul edildiğini işaret etmektedir. Son olarak, Breusch-Pagan-Godfrey Heteroskedastisite Testi'nde p-değerinin 0,9327 olması, hata terimlerinde değişen varyans olmadığı hipotezinin kabul edildiğini göstermektedir. Tüm bu sonuçlar, modelin temel varsayımlarını karşıladığını ve tahminlerin güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 3. Cusum ve Cusum of Squares Test Sonuçları

Son olarak model yapısal kırılmaları gösteren cusum test sonuçlarının değerlendirilmesidir. Şekil 3'te verilen grafiklerde sunulan CUSUM ve CUSUM of Squares testleri, ARDL modelinin parametre stabilitesini değerlendirmek için kullanılmıştır. CUSUM testi, modelin kümülatif hata terimlerinin zaman içindeki değişimini analiz etmiş ve bu değişim, belirlenen anlamlılık sınırlarının dışına çıkmamıştır. Aynı şekilde, CUSUM of Squares testi, hata terimlerinin karelerinin kümülatif hareketlerini incelemiş ve sonuçlar, bu sınırlar içerisinde kaldığını ortaya koymuştur. Her iki testin de %5 anlamlılık düzeyinde parametre stabilitesini doğrulaması, modelin tahmin performansının zaman içinde istikrarlı olduğunu ve güvenilir bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, ARDL modelinin geçerli bir tahmin aracı olarak değerlendirilebileceğini ifade etmektedir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Enflasyon, ekonomik tartışmaların merkezinde yer almaya devam eden çok boyutlu bir sorundur. Literatürde, enflasyonun talep kaynaklı veya kâr odaklı olup olmadığı konusundaki tartışmalar özellikle son dönemde hız kazanmakta, farklı dönemlerde ekonomik dinamiklerin öne çıkması bu sorunun karmaşıklığını artırmaktadır. Bazı ekonomilerde fiyat artışlarının talep baskılarından kaynaklandığı düşünülürken, diğer durumlarda kâr marjlarındaki artışların ve maliyetlerin fiyatlama davranışlarında belirleyici olduğu görülmektedir. Bu çok yönlü dinamikler, enflasyonun sebep-sonuç ilişkilerini analiz ederken, dönemsel ve sektörel farklılıkların dikkatle ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Bu çalışma enflasyonun belirleyicilerine yönelik tartışmalara odaklanmıştır. Enflasyonun temel belirleyicisinin talep kaynaklı olduğu görüşüne karşın, enflasyonun kârlarla belirlendiği görüşü analiz edilmiştir. Post-Keynesyen yaklaşıma göre, kârlar ve enflasyon arasındaki ilişkinin, özellikle firmaların fiyatlama davranışları ve gelir dağılımındaki çatışmalar üzerinden şekillendiği vurgulanmıştır. Bu doğrultuda bu çalışma, Türkiye'de 2012Q1-2024Q3 dönemini çeyrek verilerle dikkate alarak Genişletilmiş ARDL modelini kullanarak kârlar, tüketim harcamaları, reel efektif döviz kuru, reel para arzı ve istihdam miktar değişkenleriyle TÜFE endeksi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. A-ARDL analizinden önce değişkenlerin durağanlıkları ADF ve PP birim kök testleriyle incelenmiştir. A-ARDL model sonuçlarında F, t ve Fbağımsız test sonuçlarının referans değerlerinin üzerinde çıkması, söz konusu değişkenlerle TÜFE endeksi arasında uzun dönemli eşbütünleşme ilişkisinin varlığını ortaya koymuştur. Uzun dönemli katsayılar incelendiğinde ilgili dönemde TÜFE endeksi üzerinde tüketim harcamalarının pozitif etkisi söz konusuysen, kârların negatif etkisinin olduğu görülmektedir. Kârların artışı, firmaların yatırım kapasitelerini artırabilmekte ve bu yatırımlar verimlilik artışına yol açarak üretim maliyetlerini düşürebilmektedir. Daha düşük üretim maliyetleri, fiyatların artış hızını yavaşlatabilmektedir. Bu durumun uzun dönem negatif ilişkinin çıkmasında bir neden olabileceği düşünülmektedir. İkinci bir neden olarak, artan kârlar firmaların piyasa gücünü ve fiyatlama esnekliğini

artırsa bile, talep koşulları üzerinde baskı oluşturması ileri sürülebilir. Özellikle gelir dağılımında ücretlerden kâr gelirlerine doğru bir kayma yaşandığında, toplam talep azalabilmektedir. Azalan talep, fiyat seviyelerinde aşağı yönlü baskı oluşturmaktadır.

Kısa dönem katsayılar incelendiğinde, kârların enflasyon üzerindeki etkisi gecikmeli değerlerle pozitif hale gelmektedir. Bu durum da kısa dönemde kârların enflasyonist bir baskı oluşturabileceği tezini güçlendirmektedir. Özellikle Pandemi sonrası küresel düzeyde enflasyonist süreçlerin yaşanması sebebiyle kârlar-enflasyon ilişkisi incelemelerinde kârların enflasyonu etkilediği birçok çalışmada vurgulanmıştır. Bu bağlamda analiz sonuçlarımız literatürde yer alan Bouras ve diğerleri (2023), Matamoros (2023), Nikiforos ve diğerleri (2024), Uxó ve diğerleri (2025) ve Hansen ve diğerleri (2023) çalışmalarını desteklemektedir. Bu bağlamda çalışmada elde edilen sonuçların uzun dönemde Post-Keynesyen çatışmacı enflasyon teorisini desteklemediği, enflasyonun talep yönlü etkilendiği anlaşılmaktadır. Ancak kısa dönem sonuçlarının çatışmacı enflasyon teorisini destekler bir niteliğe sahip olduğu görülmektedir.

Kısa dönemde kârların enflasyon üzerindeki etkisini ve oligopolistik piyasa yapılarının enflasyon üzerindeki etkisini azaltmak için rekabeti artırıcı düzenlemeler yapılmalıdır. Özellikle enerji, ulaşım ve perakende gibi yüksek kâr marjlarına sahip sektörlerde rekabet düzenleyici kurumlar daha etkin rol üstlenmelidir. Üretim maliyetlerini düşürmek için enerji ve hammadde üzerinde teşvik edici vergi politikaları uygulanmalıdır. Aşırı kârlılığı sınırlamak için geçici olarak yüksek kâr marjlarına yönelik ek vergilerin konulması, enflasyonu olumlu etkileyebilecektir. Döviz kuru dalgalanmalarının enflasyon üzerindeki etkisini azaltmak için daha etkin bir kur politikasının uygulanması önerilmektedir. Gelecek çalışmalar için farklı değişkenlerin ve güncel ekonometrik modeller kullanılması kârlar-enflasyon ilişkisinin incelenmesine ve tartışmalarına katkı sağlayacaktır.

YAZARIN BEYANI

Bu çalışmada, Araştırma ve Yayın etiğine uyulmuştur, çıkar çatışması bulunmamaktadır ve çalışma için finansal destek alınmamıştır.

AUTHOR'S DECLARATION

This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support.

KAYNAKÇA

Akarsu, O., & Aktug, E. (2024). *Demand-and Supply-Driven Inflation Decomposition in Turkiye* (No. 2410).

Akca, H. (2021). Environmental Kuznets Curve and financial development in Turkey: evidence from augmented ARDL approach. *Environmental Science and Pollution Research*, 28(48), 69149-69159.

- Ayad, H., Sari-Hassoun, S. E., Usman, M., & Ahmad, P. (2023). The impact of economic uncertainty, economic growth and energy consumption on environmental degradation in MENA countries: Fresh insights from multiple thresholds NARDL approach. *Environmental Science and Pollution Research*, 30(1), 1806-1824.
- Boratav, K., Köse, A. H., & Yeldan, A. E. (2023). Türkiye’de Derinleşen Yapısal Kriz Eğilimi ve Kâr İtilimli Enflasyonun Dinamikleri. *İktisat ve Toplum Dergisi*, 158, 8-30.
- Bouras, P., Bustamante, C., Guo, X., & Short, J. (2023). The contribution of firm profits to the recent rise in inflation. *Economics Letters*, 233, 111449.
- Bozatlı, O., & Akca, H. (2024). Effectiveness of environmental protection expenditures and resource tax policy in the Netherland's load capacity factor: Do government effectiveness and renewable energy matter? Evidence from Fourier augmented ARDL. *Resources Policy*, 92, 105030.
- Bozkurt, H. (2024). Yurtiçi Tasarruflar, Kurumsal Kalite ve Doğrudan Yabancı Yatırımlar Arasındaki Etkileşim: Genişletilmiş ARDL Yönteminden Kanıtlar. *Ünye İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 137-152.
- Canöz, İ., & Kalkavan, H. (2024). Forecasting the dynamics of the Istanbul real estate market with the Bayesian time-varying VAR model regarding housing affordability. *Habitat International*, 148, 103055.
- Çağlar, A. E. (2022). Türkiye’de çevresel Kuznets Eğrisi hipotezinin araştırılmasında çevresel patentlerin rolü: Genişletilmiş ARDL ile kanıtlar. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(4), 913-929.
- Çelik, R., Keskin, A., & Keskin, A. (2021). Türkiye’de ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyonun kayıt dışı istihdam üzerindeki etkisi: ardl sınır testi yaklaşımı. In *Journal of Social Policy Conferences* (No. 80, pp. 451-474). Istanbul University.
- Dayı, F. (2020). The effect of inflation on firm profitability: an application in retail sector of Borsa Istanbul. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11(26), 62-72.
- De Loecker, J., Eeckhout, J., & Unger, G. (2020). The rise of market power and the macroeconomic implications. *Quarterly Journal of Economics*, 135(2), 561-644. <https://doi.org/10.1093/qje/qjz041>
- Dirican, C., & Canoz, I. (2017). The cointegration relationship between Bitcoin prices and major world stock indices: An analysis with ARDL model approach. *Journal of Economics Finance and Accounting*, 4(4), 377-392.
- Duvan, O. B. (2024). Türkiye’de Şirket Kârları ve Enflasyon: Adam Smith Haklı Mı? *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (45), 167-182.
- Duvan, O. B. (2024a). Contribution of Corporate Profits to Inflation in Türkiye after Covid-19. *Politik Ekonomik Kuram*, 8(1), 109-125.

- Eichner, A. S., & Kregel, J. A. (1975). An essay on post-Keynesian theory: a new paradigm in economics. *Journal of Economic Literature*, 13(4), 1293-1314.
- Ergeç, E. H., & Asutay, M. (2018). Kâr payı ve mevduat faizi ilişkisinde neden ve sonuçlar. *İktisat Dergisi*, 1(1), 70-86.
- Ersin, İ. (2023). Türkiye’de Sektörel Ticari Kredilerin Enflasyon Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19(2), 258-274.
- Ersin, İ., & Kırca, M. (2024) Türkiye’de Cari Transfer Harcamalarının Enflasyon Üzerindeki Etkisi: Kesirli Frekanslı Fourier ARDL Sınır Testi ile Analizi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 19(3), 887-905.
- Ertuğrul, Ü. M. (2020). Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklı Nakit Akışlarının Değer İlişkisi. *Mali Çözüm Dergisi*, 30, 101-123.
- Eti, S., Dinçer, H., Gökalp, Y., Yüksel, S., & Kararoğlu, D. (2023). Identifying key issues to handle the inflation problem in the healthcare industry caused by energy prices: An evaluation with decision-making models. *Managing inflation and supply chain disruptions in the global economy*, 162-178.
- Gallo, E., & Rochon, L. P. (2024). Sellers' Inflation and Distributive Conflict: Lessons from the Post-COVID Recovery. *Review of Political Economy*, 36(4), 1331-1350.
- Glover, A., Mustre-del-Río, J., & von Ende-Becker, A. (2023). How much have record corporate profits contributed to recent inflation? *Federal Reserve Bank of Kansas City Economic Review*, 108(1), 1-13.
- Hansen, N.-J., Toscani, F., & Zhou, J. (2023). Euro area inflation after the pandemic and energy shock: Import prices, profits and wages. *IMF Working Paper*, 23/131. <https://doi.org/10.5089/9798400244361.001>
- Isik, S., Mert, M., & Ulug, M. (2025). Profit produced by post-pandemic inflation: Evidence from an emerging economy. *Structural Change and Economic Dynamics*.
- Kara, H. (2012). Küresel kriz sonrası para politikası. *TCMB Çalışma Tebliği*, 12(17), 1-25.
- Keskin, A., & Kara, B. (2021). The relationship between trade openness, foreign trade tax revenues and GDP in Turkey: ARDL bounds test approach for 1993-2019 period. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, 16(4), 1297-1315.
- Kisswani, K. M., & Fikru, M. G. (2025). The dynamic nexus between economic policy uncertainty, geopolitical risk, and natural resource rents of ASEAN-5 countries: Insights from the novel Fourier augmented ARDL method (FAARDL). *Resources Policy*, 100, 105449.
- Krisskumar, K., Naseem, N. A. M., & Azman-Saini, W. N. W. (2022). Investigating the asymmetric effect of oil price on the economic growth in Malaysia: Applying augmented ARDL and nonlinear ARDL techniques. *Sage Open*, 12(1), 21582440221079936.

- Lavoie, M. (2024). Questioning profit inflation as an explanation of the post-pandemic inflation. *European Journal of Economics and Economic Policies*, 21(2), 232-247.
- Mastromatteo, G., & Rossi, S. (2024). ‘Sellers’ Inflation’ and Monetary Policy Interventions: A Critical Analysis. *Review of Political Economy*, 1-21.
- Matamoros, G. (2024). Are firm markups boosting inflation? a post-Keynesian Institutional approach to markup inflation in select industrialized countries. *Review of Political Economy*, 36(3), 1042-1063.
- McNown, R., Sam, C. Y., & Goh, S. K. (2018). Bootstrapping the autoregressive distributed lag test for cointegration. *Appl. Econ.* 50 (13), 1509–1521. <https://doi.org/10.1080/00036846.2017.1366643>
- Mushtaq, R. (2011). Augmented Dickey Fuller Test. SSRN Electronic Journal.
- Nikiforos, M., Grothe, S., & Weber, J. D. (2024). Markups, profit shares, and cost-push-profit-led inflation. *Industrial and Corporate Change*, 33(2), 342-362.
- Pesaran, M. H., Shin, Y., & Smith, R. J. (2001). Bounds testing approaches to the analysis of level relationships. *Journal of applied econometrics*, 16(3), 289-326.
- Phillips, P. C. B., & Perron, P. (1988). Testing for a Unit Root in Time Series Regression. *Biometrika*, 75(2), 335–346.
- Sam, C. Y., McNown, R., & Goh, S. K. (2019). An augmented autoregressive distributed lag bounds test for cointegration. *Econ. Model.* 80, 130–141. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2018.11.001>
- Sarker, B., & Khan, F. (2020). Nexus between foreign direct investment and economic growth in Bangladesh: an augmented autoregressive distributed lag bounds testing approach. *Financial Innovation*, 6(1), 10.
- Syed, Q. R., Durani, F., Kisswani, K. M., Alola, A. A., Siddiqui, A., & Anwar, A. (2024). Testing natural resource curse hypothesis amidst geopolitical risk: Global evidence using novel Fourier augmented ARDL approach. *Resources Policy*, 88, 104317.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB). (2024). Reel efektif döviz kuru ve M2 para arzı verileri. <https://www.tcmb.gov.tr> Erişim Tarihi: 10.12.2024
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2024). TÜFE, net işletme artışı gelir yöntemi, tüketim harcamaları, istihdam verileri. <https://data.tuik.gov.tr> (Erişim Tarihi: 10.12.2024)
- Uxó, J., Febrero, E., & Álvarez, I. (2025). Prices, markups and wages: inflation and its distributive consequences in Spain, 2021-2023. *Structural Change and Economic Dynamics*.
- Weber, I. M., & Wasner, E. (2023). Sellers’ inflation, profits and conflict: why can large firms hike prices in an emergency? *Review of Keynesian Economics*, 11(2), 183-213.
- Yeter, F., & Eroğlu, İ. (2022). Türkiye'de enflasyon, döviz kuru ve kredi büyümesi ilişkisi: fourier-shin eş bütünleşme analizi. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 840-848.

- Yılandı, V., & Kırcı, M. (2024). Testing the relationship between employment and tourism: a fresh evidence from the ARDL bounds test with sharp and smooth breaks. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, 7(1), 394-413.
- Yıldırım, C. (2020). Türkiye’de enflasyon ve faizin eşitsizlik üzerine etkisi. *İnsan ve Toplum*, 10(4), 145-166.
- Zabun, F. (2020). *Türkiye’de enflasyonun nedenleri ve sonuçları* (Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/203722/yokAcikBilim_10306683.pdf?sequence=-1 (Erişim Tarihi: 10.12.2024)